

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urto/5/2024
Identifikačné číslo spisu:	3022200335
Dátum vydania rozhodnutia:	03.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3022200335.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča na neverejnom zasadnutí konanom 3. júla 2024 v Bratislave s verejným vyhlásením rozsudku 3. júla 2024 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného E. U. o ním podanom odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2Ntc/19/2022, zo 7. novembra 2023

rozhodol:

I. Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2Ntc/19/2022, zo 7. novembra 2023.

II. Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov

sa uznáva vo výroku o vine a vo výroku o treste odňatia slobody a vykoná sa rozsudok súdu Hovrätten över Skane och Blekinge, Švédske kráľovstvo č. B 1694-22 z 30. júna 2022, právoplatný 16. augusta 2022, v spojení s Opravou/doplnkom č. B 1694-22 z 25. júla 2023, ktorým bol odsúdený E. U., nar. XX. L. XXXX, uznaný za vinného zo spáchania závažného trestného činu súvisiaceho s drogami podľa § 1 ods. 1 bod 4 a § 3 ods. 1 Trestného zákona o narkotikách (1968:64) Švédskeho kráľovstva, na tom skutkovom základe, že

dňa 21. decembra 2021 na ulici A., v meste D., komúna D. nedovolené dopravil a potom postúpil/odovzdal 68 400 tabletiiek tramadolu, ktorý sa považuje za drogu,

za čo mu bol švédskym súdom uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 9 (deväť) mesiacov.

III. Podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku a § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odsúdený E. U. bude vykonávať trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 9 (deväť) mesiacov bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne rozhodol rozsudkom, sp. zn. 2Ntc/19/2022, zo 7. novembra 2023 tak, že:

„Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov rozsudok súdu Hovrätten över Skåne och Blekinge, Švédske kráľovstvo č. B 1694-22 z 30.6.2022, právoplatný 16.8.2022, v spojení s Opravou/doplnkom č. B 1694-22 z 25.7.2023, ktorým bol odsúdený E. U., nar. XX.X.XXXX, právoplatne uznaný za vinného zo spáchania závažného trestného činu súvisiaceho s drogami podľa § 1 ods. 1 bod 4 a § 3 ods. 1 Trestného zákona o narkotikách (1968:64) Švédskeho kráľovstva na tom skutkovom základe, že dňa 21. decembra 2021 na ulici A., v meste D., komúna D. nedovolené dopravil a potom postúpil/odovzdal 68 400 tabletiiek tramadolu, ktorý sa považuje za drogu,

sa uznáva a podľa § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí odsúdený E. U., nar. XX.X.XXXX, uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 9 (deväť) mesiacov, vykoná na území Slovenskej republiky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. Slovenskej republiky sa odsúdený E. U., nar. XX.X.XXXX, na výkon uloženého a uznaného trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia".

Odsúdený E. U. podal proti tomuto rozsudku odvolanie, ktoré bolo krajskému súdu doručené 29. mája 2024 a odôvodnené v tom smere, že o zásielke, v ktorej sa nachádzali tabletky tramadolu nemal ako vedieť, nakoľko pracoval ako kuriér. Žiadal preto miernejší trest.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie odsúdeného E. U. je čiastočne dôvodné, ale pre iné skutočnosti ako uviedol menovaný.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie uzná a vykoná na neverejnom zasadnutí po písomnom vyjadrení prokurátora. Súd rozhoduje rozsudkom.

Podľa § 17 ods. 1 č. 549/2011 Z. z. ak nie je dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 16, súd rozhodne o uznaní takého rozhodnutia a súčasne rozhodne, že sa také rozhodnutie vykoná. Súd môže rozhodnúť o čiastočnom uznaní a výkone rozhodnutia len po predchádzajúcej dohode s justičným orgánom štátu pôvodu.

Podľa § 15 ods. 5 zákona č. 549/2011 Z. z., proti rozhodnutiu podľa odseku 1 je prípustné odvolanie, ktoré môže podať odsúdený alebo prokurátor. Odvolaním nemožno napadnúť dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie vydané v inom členskom štáte. Odvolanie má odkladný účinok.

Pokiaľ ide o úvahy a závery Krajského súdu v Trenčíne, týkajúce sa nezistenia dôvodov na odmietnutie rozhodnutia o uznaní a výkone (§ 16 zákona č. 549/2011 Z. z.) a splnenia všetkých zákonom predpokladaných podmienok na pozitívne rozhodnutie podľa § 17 ods. 1 označeného zákona prezentované v odôvodnení napadnutého rozsudku, tieto považuje najvyšší súd za relevantné, opodstatnené a dostatočné.

Príslušný súd v prípade občana Slovenskej republiky odsúdeného na trestnú sankciu v niektorom z členských štátov Európskej únie, za predpokladu splnenia zákonných podmienok ustanovení § 16 a § 17 zákona č. 549/2011 Z. z. nemôže konať inak, než také rozhodnutie uznať. V rámci uznávacieho konania odsudzujúce rozhodnutie iného členského štátu Európskej únie nie je možné preskúmať zo žiadnych iných hľadísk. V zmysle Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty

odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii je totiž jedným zo základných pilierov uznávacieho konania vzájomná dôvera v právne systémy ostatných členských štátov, pričom má uľahčiť uznávanie a výkon rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii. Zjednodušene povedané, ak súd nezistí niektorý z dôvodov odmietnutia špecifikovaný v § 16 ods. 1, ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodne o tom, že rozhodnutie sa uzná a vykoná; nepostupuje teda ako ďalšia odvolacia inštancia a konanie v štáte pôvodu neskúma nad rámec priloženého osvedčenia a rozhodnutia, ktoré má byť predmetom uznávacieho konania.

Krajský súd postupoval správne i vtedy, keď pri uznaní rozsudku švédskeho súdu považoval uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere tri roky a deväť mesiacov za adekvátny. S ohľadom na druh trestu, dĺžku jeho trvania a trestnú sadzbu, je takáto sankcia zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Obdobne tak súladne so zákonom postupoval krajský súd aj v prípade, keď v zmysle naposledy citovaného ustanovenia v spojení s § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odsúdeného E. U. zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pretože menovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestnej činnosti v posudzovanej veci bol vo výkone trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky.

Krajský súd sa však dopustil - z formálneho hľadiska - pochybenia vo výroku o treste, a síce tak, že v dotknutom výroku absentuje ustanovenie § 517 ods. 2 Trestného poriadku a vyslovenie, že menovaný bude vykonávať (pokračovať vo výkone) trest odňatia slobody bez jeho premeny.

Tu je potrebné zdôrazniť, že zákon č. 549/2011 Z. z. je lex specialis ku konaniu podľa Trestného poriadku. Explicitne to vyplýva z § 29 zákona č. 549/2011 Z. z., ktorý znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok“.

Zákon č. 549/2011 Z. z. v ustanovení § 17 ods. 2 stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia spojená s odňatím slobody, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 nahradí trestnú sankciu takou trestnou sankciou, ktorú by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval; pritom dbá o to, aby takto uložená trestná sankcia nezhoršila postavenie odsúdeného a v čo najväčšej miere zodpovedala pôvodne uloženej trestnej sankcii. Trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody nemožno nahradiť peňažným trestom“.

Ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím o trestnej sankcii uložila trestná sankcia v trvaní, ktoré nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 trvanie trestnej sankcie primerane upraví. Takto upravená dĺžka trvania trestnej sankcie nesmie byť kratšia ako najdlhšie trvanie ustanovené pre rovnaké trestné činy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky“.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákon č. 549/2011 Z. z. berie do úvahy prípady, pri ktorých dochádza k uloženiu sankcie, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo jej trvanie (dĺžka) nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, avšak nezohľadňuje prípady, kedy dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky - inými slovami - zákon č. 549/2011 Z. z. rieši len situáciu, keď trest uložený v štáte pôvodu nie je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ale nerieši situáciu, ak uložený trest v štáte pôvodu je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

V takom prípade, keďže nemožno postupovať podľa zák. č. 549/2011 Z. z. (tento zákon to nerieši) je nevyhnutné s ohľadom na § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. rozhodnúť podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý znie: „Ak dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd v rozhodnutí o uznaní súčasne rozhodne, že sa bude vo výkone trestu uloženého cudzím rozhodnutím pokračovať bez jeho

premeny podľa odseku 1. Tento postup je vylúčený, ak súd uzná cudzie rozhodnutie len pre niektorý z viacerých trestných činov, ktorých sa cudzie rozhodnutie týka".

Toto ustanovenie je osobitnou, zjednodušenou formou exequaturu. Súd rozhoduje, že sa bude pokračovať vo výkone trestu „uloženého cudzím rozhodnutím" (teda v takej dĺžke a v takom druhu, ako ho uložil cudzí súd) a bez jeho premeny podľa odseku 1, teda bez premeny na trest, ktorý by uložil slovenský súd, keby sám konal v trestnej veci. To však neznamená, že pri postupe podľa § 517 ods. 2 nedochádza k „premene trestu". Súd preberá cudziu sankciu do svojho vlastného uznávacieho rozsudku, a teda „premieňa trest" uložený v cudzom rozhodnutí na „svoj" trest tým, že ho prevezme do slovenského rozhodnutia. Pri danom postupe sa od súdu nevyžaduje, aby vykonal hĺbkovú analýzu cudzieho rozhodnutia. Ak usúdi, že dĺžka a druh trestu odňatia slobody sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, teda zodpovedajú trestným sadzbám za konkrétny trestný čin a spôsobu výkonu trestu (napr. kategória ústavu pre výkon trestu) tak, ako ich predvída slovenský právny poriadok, jednoducho sankciu udelenú cudzím justičným orgánom „prevezme" do výroku svojho uznávacieho rozsudku a rozhodne, že sa vo výkone tohto trestu bude pokračovať bez jeho premeny na trest, ktorý by uložil podľa slovenského právneho poriadku, keby sám konal vo veci.

Na základe uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že ak bol dotknutej osobe uložený uznávaným cudzím rozhodnutím trest zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky (zákon č. 549/2011 Z. z. takúto situáciu nerieši) súd Slovenskej republiky je povinný (§ 29 zákona č. 549/2011 Z. z.) rozhodnúť o uznaní cudzozemského rozhodnutia aj tak, že sa vo výkone trestu bude pokračovať bez jeho premeny v zmysle § 517 ods. 2 Trestného poriadku. Pokiaľ súd nerozhodne podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku nastáva situácia, že uznaným rozhodnutím by odsúdený mal vykonať celý trest v pôvodnej dĺžke na území Slovenskej republiky tak, ako mu bol uložený v štáte pôvodu, hoci by už časť takto uloženého trestu mal vykonať v štáte pôvodu (nejde o tento prípad, ide ale o principiálnu povinnosť uložiť trest správne a v súlade so všetkými ustanoveniami týkajúcimi sa výroku o treste).

Ustanovenie § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok".

Z povahy veci vyplýva, že ide najmä o tie ustanovenia Trestného poriadku, ktoré obsahovo vo všeobecnosti upravujú konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, a teda konanie podľa prvého dielu tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku - uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia - § 515 - 521 Trestného poriadku a samozrejme i ustanovenia o rozsudku (§ 163 a nasl. Trestného poriadku a pod.). Označené konanie je konaním *lex specialis* ku konaniu podľa šiestej hlavy tretej časti Trestného poriadku - odvolanie a konanie o ňom, ktoré ako podporné subsidiárne dopĺňa konanie špeciálne.

Podľa § 518 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku: „Ak (poznámka - najvyšší súd) odvolanie nezamietne, zruší napadnuté rozhodnutie a po doplnení konania, ak je potrebné, sám rozhodne rozsudkom, či cudzie rozhodnutie uznáva, alebo neuznáva".

Najvyšší súd je teda povinný (bez možnosti zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu) rozhodnúť o podanom odvolaní s konečnou platnosťou, a preto musí vždy preskúmať napadnutý rozsudok ako celok a napraviť každý chybný výrok v rozsudku o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia. Preto najvyšší súd rešpektujúc ustanovenie § 518 ods. 4 Trestného poriadku a postupujúc v súlade s ním zrušil celý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne a vo veci sám rozhodol.

Najvyšší súd poznamenáva, že súd pri postupe podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku nevykonáva hĺbkovú analýzu cudzieho rozhodnutia a ani podmienok na uloženie primeraného druhu trestu a jeho výmery podľa ustanovení slovenského Trestného zákona. O postupe podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku, a teda o nahradení trestu iným trestom ako bol odsúdenému uložený cudzozemským rozsudkom, súd môže uvažovať a následne rozhodnúť len vtedy, ak nie sú, resp. neboli splnené podmienky na postup podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku.

Neoddeliteľnou súčasťou tohto výroku je rozhodnutie o zaradení odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do toho ktorého ústavu na výkon trestu. Pri tomto rozhodnutí rešpektujúc ustanovenie § 17 ods. 4 zák. č. 549/2011 Z. z. nezohráva rozhodujúcu úlohu otázka podmieneného prepustenia, či preradenia na výkon trestu do miernejšieho ústavu na výkon trestu, pretože Slovenská republika nevyužila možnosť podľa § 17 ods. 4 rámcového rozhodnutia rady ustanoviť, že pri každom rozhodnutí o predčasnom, alebo podmienenom prepustení sa môže brať ohľad aj na tie ustanovenia vnútroštátneho práva uvedené štátom pôvodu, podľa ktorých má daná osoba nárok na predčasné a podmienené prepustenie v istom stanovenom čase. Z toho vyplýva, že pri rozhodovaní o výkone trestu, nejde o otázku podmieneného prepustenia, ktorá sa eventuálne bude v ďalšom priebehu konania riešiť podľa Trestného zákona Slovenskej republiky. Podstatným je, aby v zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 549/2011 Z. z. nedošlo k uloženiu prísnejšej trestnej sadzby z hľadiska jej druhu alebo výmery.

Všetky úvahy a závery krajského súdu týkajúce sa nezistenia dôvodov na odmietnutie uznania cudzozemského rozhodnutia a splnenia všetkých zákonom predpokladaných podmienok na pozitívne rozhodnutie podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z., prezentované v odôvodnení napadnutého rozsudku, považuje najvyšší súd za relevantné, opodstatnené, dostatočné a vyčerpávajúce. Preto nepovažuje za nevyhnutné tieto opakovane rozoberať a ďalej na ne odkazuje.

Čo sa týka odvolania odsúdeného E. U. je v prvom rade za potrebné uviesť, že dôvody odmietnutia rozhodnutia o uznaní a výkone sú taxatívne uvedené v § 16 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii. Žiadne také najvyšší súd ale nezistil a menovaný nič konkrétne v tejto súvislosti nenamietal. Rozporoval síce skutok kladený mu za vinu a požiadal o nižší trest, v kompetencii najvyššieho súdu ale nie je pri charaktere tohto rozhodovania, zasahovať do skutkových zistení, a následne tým vplývať na výšku ukladaného trestu. Ku primeranosti uloženého trestu sa najvyšší súd navyše už skôr vyjadril. Možno tak iba dodať, že uznané rozhodnutie cudzieho justičného orgánu má rovnaké účinky ako rozsudok slovenského súdu a ak dôjde k jeho výkonu, na území Slovenskej republiky sa zároveň i vykoná.

Najvyšší súd preto uzatvára, že v predmetnej veci sú druh trestu - odňatia slobody i jeho výmera - zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, a preto najvyšší súd nemal žiadny dôvod ani zákonný podklad na to, aby tento trest zmenil. Preto svojím rozsudkom v podstate len napravil formálne pochybenie krajského súdu na podklade podaného odvolania tak, aby nedošlo k zhoršeniu postavenia E. U..

Riadiac sa uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.